

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
ISSN 0772-540 X

17de jaargang, nr. 97 (1)
jan.-feb. 1986

UNESCO VOOR ESPERANTO

Tijdens een zopas gestemde resolutie heeft Unesco zich duidelijk voor Esperanto uitgesproken. Zij nodigt al haar lidstaten uit om passende maatregelen te nemen om het honderdjarig bestaan van Esperanto volgend jaar mee te vieren en vraagt aan de internationale verenigingen om Esperanto te gaan gebruiken. Hoewel deze aanbevelingen van Unesco uiteraard geen bindend karakter hebben, valt hun draagwijdte toch niet te onderschatten. Hieronder publiceren wij de tekst van de resolutie, die door Joegoslavië was ingediend, integraal.

RESOLUTIE
van de
ALGEMENE VERGADERING van UNESCO
over de
Viering van het honderdjarig jubileum van het Esperanto.

De Algemene Vergadering,

In overweging nemend dat zij tijdens haar zitting van 1954 in Montevideo, door resolutie IV.1.4.422-4224 nota heeft genomen van de resultaten die door middel van de Internationale taal Esperanto werden bereikt op het gebied van de internationale, intellectuele uitwisseling en van de wederzijdse verstandhouding tussen de volkeren van de wereld, en heeft erkend dat deze resultaten overeenstemmen met de doelstellingen en de idealen van Unesco,

Er de aandacht op vestigend dat het Esperanto sindsdien grote vooruitgang heeft gemaakt, zowel als instrument tot wederzijdse verstandhouding tussen de volkeren en culturen van de verschillende landen, doordat het is doorgedrongen in het grootste deel van de wereld en in het merendeel der menselijke activiteiten,

Erkennend dat het Esperanto perspectieven opent voor de internationale verstandhouding en de communicatie tussen volkeren van verschillende nationaliteiten,

Bemerkend dat de Esperanto beweging en in het bijzonder de Wereld Esperanto-vereniging een belangrijke bijdrage levert tot het verspreiden van informatie over de activiteiten van Uneseco en tevens dat die beweging actief deelneemt aan die activiteiten,

(vervolg p.3)

ESPERANTO - PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen

Gewoon abonnement: 120 fr. in België, 6,60 *f* in Nederland en 150 fr. of 8,25 *f* voor alle andere landen.

Steunabonnement: 240 fr. in België, 13,20 *f* in Nederland en 300 fr. of 16,50 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 480 fr. in België, 26,40 *f* in Nederland en 600 fr. of 33 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 880 fr. in België, 52.80 *f* in Nederland en 1 200 fr. of 66 *f* voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2 800 fr. in België, 165 *f* in Nederland en 3 000 fr. of 206,25 *f* voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 6 000 fr. in België, 330 *f* in Nederland en 7 500 fr. of 412,50 *f* voor alle andere landen.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0,90 per woord.
Identieke advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reductie voor Esperanto-organisaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig).
(* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteur
Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt, worden gefactureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

ESPERANTO PANORAMA

Giften aan de Vlaamse Esperantobond

Vorige stand	*150410*
De hr. Marguillier	1250 fr.
De hr. DHondt	5000 fr.
De hr. Bovendeerd	360 fr.
De hr. Krombeen	448 fr.
De hr. Decaluwé	1250 fr.
De hr. Bruggeman	1250 fr.
De hr. Glorieux	395 fr.
De hr. Vervecken	1100 fr.
Mevr. Vanmelkebeke	70 fr.
De hr. Boving	300 fr.
De hr. Torfs	1250 fr.
De hr. Vanderhoydonks	1500 fr.
De hr. Borremans	1000 fr.
De hr. Matthysen	1250 fr.
De hr. Debacker	1250 fr.
De hr. Claesen	1250 fr.
De hr. Maertens	1250 fr.
De hr. Aerts	1250 fr.
Mevr. Peeraerts	1250 fr.
De hr. Peeters	1250 fr.
Anoniem	3000 fr.
Mevr. Suykens	1250 fr.
Mevr. de Weerd	1200 fr.
De hr. Duthoy	1250 fr.
De hr. van de Velde	1250 fr.
Janssen Pharmaceutica N.V.	4000 fr.
De hr. Rotsaert	2000 fr.
De hr. en mevr. de Roover	400 fr.
De hr. Demesmaeker	200 fr.
Mevr. Durwael-Claes	2000 fr.
Mevr. Tilmont	1250 fr.
De hr. Symoens	2565 fr.
Mevr. van Ingelgem	1250 fr.
De hr. Borguet	1250 fr.
De hr. Bulckens	1250 fr.
De hr. Wiertz	1250 fr.
De hr. Vancoppenolle	1250 fr.
Mevr. de Taey	1250 fr.
De hr. VandenDaele	2320 fr.
De hr. Taminau	1250 fr.
Nieuwe stand:	*205798 fr.*

Als zich in dit nummer van Esperanto-Panorama een groen formulier bevindt, dan hadden wij op 10 december uw lidmaatschapsbijdrage 1986 nog niet ontvangen. Gelieve dit formulier zo vlug mogelijk aan uw plaatselijke Esperantogroep of aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, te bezorgen.

Zich bewust van het feit dat in 1987 het Esperanto zijn honderdjarig bestaan viert;

1. Maakt haar gelukwensen over aan de Esperantobeweging ter gelegenheid van dit honderdjarig jubileum;

2. Verzoekt de Directeur-Generaal met aandacht de ontwikkeling van het Esperanto als middel om de verstandhouding tussen nationaliteiten en verschillende culturen te blijven volgen;

3. Nodigt de Lidstaten uit het honderdjarig jubileum van het Esperanto te onderlijnen door passende maatregelen, verklaringen, uitgifte van postzegels, etc., en de invoering van een studieprogramma over het talenprobleem en het Esperanto in hun scholen en instellingen voor hoger onderwijs te ondersteunen;

4. Beveelt aan de internationale niet-goevernementele organisaties aan zich aan te sluiten bij de viering van het honderdjarig jubileum van het Esperanto en de mogelijkheid te bestuderen om het Esperanto te gebruiken als middel om onder hun leden allerlei informatie, met inbegrip van die over de activiteiten van Unesco, te verspreiden.

Popolmuzika festivalo

Etnografia Muzeo en Torun informas, ke en ĉi tiu interesa, histori-riĉa urbo en norda Pollando sekvontjare okazos la 6a internacia renkontiĝo de popolmuzikaj grupoj de la 30a de majo ĝis la 2a de junio 1986. Oni invitas orkestrojn (maksimume 10 personoj), kiuj en tradiciaj kostumoj aŭdigos folkloran muzikon per tradiciaj instrumentoj. Celo estas kuraĝigi intereson kaj konservadon de l' popolmuziko, interŝanĝo de internaciaj spertoj kaj komuna amuzo. Dum la festivalo estos la oficiala diskutolingvo Esperanto. La organizantoj certigas por ĉiuj partoprenantoj senpagajn tranoktadon kaj manĝadon. La vojaĝkostojn la partoprenantoj pagos mem. Interesiĝantoj bonvolu skribe anonci sin al: MUZEUM ETNOGRAFICZNE, Waly, gen. Sikorskiego 19, PL-87-100 Torun, Pollando.

Eerste officiële Esperantocursus in Zuid-Afrika

In september 1985 startte in de hogeschool van Port Elizabeth, Zuid-Afrika, de eerste officiële Esperantocursus van het land. De cursus duurt een volledig academisch jaar (9 maanden) en geeft aanleiding tot het verkrijgen van het *Sertifikaat in Esperanto*. Gezien het grote succes van deze eerste cursus plant men een nieuwe in januari.

NEKUTIMA VARBADO

Germana Esperanto-instruisto Dierk Andresen inventis nekutimajn varb-sloganojn. Ne ĉiujn, kompreneble, oni povas adekvate traduki, sed jen kelkaj, eble taŭgaj ankaŭ en aliaj lingvoj.

Ĉu ni rajtas atentigi vin,
ke Esperanto ekzistas jam
de la jaro 1887?
Jes?
Dankon.

„Esperanto neniam venkos."
Oni neniam diru „neniam".

„La angla lingvo estas jam tiel disvastigita, ke planita mond-lingvo estas tute superflua."
Diru tion ankoraŭfoje. En la angla.

Ĉiu tria homo havas parodontozon.
Ĉu ne estus pli bone, se ĉiu tria homo parolus Esperanton?

Faru Esperanton via unua dua lingvo.

Als zich in dit nummer van Esperanto-Panorama een groen formulier bevindt, dan hadden wij op 10 december uw lidmaatschapsbijdrage 1986 nog niet ontvangen. Gelieve dit formulier zo vlug mogelijk aan uw plaatselijke Esperantogroep of aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, te bezorgen. Hartelijk dank bij voorbaat!

ESPERANTO IN ONZE STREKEN

Esperanto en kampeermogelijkheden
Het Esperanto viert binnen korte tijd zijn 100-jarig bestaan. Een ware feestelijke gebeurtenis, wel even om bij stil te staan. Toch verwondert het mij nog het meest, dat in een wereld met een zo intensief verkeer, voor vakantie of voor handel en nijverheid, dat het Esperanto niet veel groter is geworden. Onbekendheid? Nee, eenieder heeft er wel eens van gehoord. Door het monopolie van de grootmachten? Waarom zijn de velen kleintjes dan niet gezamelijk iets begonnen?
Velen willen eerst zien en horen en dan pas er wat mee doen. Het zien en horen voor een buitenstaander is wat moeilijk. Immers het Esperanto wordt alleen en uitsluitend gesproken en gehoord op congressen, vergaderingen en cursussen.
Om het Esperanto te tonen moeten esperantisten zich toonbaar opstellen, buiten de congressen en vergaderingen. Dat kan daar gebeuren waar de meeste taalproblemen zijn. Jaarlijks gaan miljoenen mensen er op uit met vakantie. Om van de zon te genieten, eens wat anders te zien, gaat men veelal naar het buitenland. Er zijn in verhouding maar weinigen die in eigen land blijven.
Zij die middelbaar onderwijs genoten hebben spreken wat Frans, Duits en Engels. In hun werk hebben zij veelal internationale contacten en confereren in vele talen of lezen hun vakliteratuur in een van deze talen. Gaan zij op reis dan hebben zij nauwelijks taalproblemen.
Geheel anders ligt het bij hen die alleen lager of beroepsonderwijs hebben genoten. Daar doe je niet zo veel mee. Vooral omdat zij niet zo theoretisch ingestelde mensen zijn. Zij zijn meer praktisch. Wat hun ogen zien maken hun handen. Maar geen taal. Zelfs met het spreken en schrijven van hun eigen moedertaal ondervinden zij al de grootste moeilijkheden.
Als je eens wat meer wilt dan het bestellen van een glaasje bier op een terras of boodschappen doen in een supermarkt en een eenvoudig gesprek wilt voeren, dan wordt het moeilijk. Met handen en voeten, gebaren en vooral de tekenstift kun je nog wel komen tot enig contact.
Het kampeerterrein is de aangewezen plaats het Esperanto te tonen, te laten zien en horen. Het kan door iemand met slechts een bescheiden taalknobbeltje worden geleerd, vanwege zijn eenvoud en regelmatig zijn. Niet bij de reizigers, in het vliegtuig of in de trein.
In het eenvoudige kampeergebeuren kunnen esperantisten laten zien en horen dat het Esperanto functioneert.
Door het uitgeven van een eenvoudige brochure willen wij de mogelijkheid bieden op enige geselecteerde kampeerterreinen bijeen te komen en daar elkaar als esperantisten te ontmoeten.
Wij zoeken nog enkele mensen die willen meedenken en deze brochure willen helpen verwezelijken. Wij hopen te vergaderen in het Esperanto-centrum te Antwerpen. Maar dat kan ook elders. Bedoeling is dat wij zo gemakkelijk mogelijk met zo min mogelijk kosten bijeenkomen.
Indien U enige kampeerterreinen onlangs heeft bezocht, als U een rustig mooi kampeerterrein weet, wilt U ons dat zo volledig mogelijk melden, zodat wij dat kunnen publiceren.
Uw aanmelding als medewerker, adressen, suggesties, opmerkingen en kritiek, worden ingewacht bij de sectie toerisme van de Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Pieter J. van Duijne, sr.

ik ♥ esperanto

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 1 februari. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties, zie onze tarieven op blz. 2

AALST

Esperantogroep "La Pioniro" ☆

Inlichtingen: de heer E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 77.44.97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.

Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

Degelijk informatie over Esperanto?

De Vlaamse Esperantobond biedt u vijf brochures aan:

- Claude Piron, *Esperanto, een Europese of een Aziatische taal?*, 1979, 36p.
- Edward Symoens, *De sociologische, pedagogische en kulturele waarde van het Esperanto*, 1984, 48p.
- Helmar Frank, *De propedeutische waarde van de Internationale Taal Esperanto*, 1984, 16p.
- Claude Piron, *Esperanto, je vraagt maar*, 1985, 24p.
- Paul Peeraerts (red.), *Esperanto vandaag*

Prijs per brochure 100fr. (ledenprijs 89fr.) + verzendingskosten. Vermindering voor grote hoeveelheden. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond en bij alle goede boekhandels.

ALMELO

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.

Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆

Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag om 20 u. Het clublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

- vrijdag 3 jan.: Nieuwjaarsreceptie met viering van de hr. Ivo Durwael, afscheidnemend secretaris.
- vrijdag 10 jan.: Jaaroverzicht
- vrijdag 17 jan.: INTERNATIONALE AVOND: ‹Raakpunten tussen de problemen van etnische minderheden en de al Esperantobeweging›, voordracht door de hr. U.J. Moritz (Duitsland).
- vrijdag 24 jan.: jaarvergadering.
- vrijdag 31 jan.: ‹Laborgrupoj›, zie onder.
- vrijdag 7 feb.: Komuna kantado.
- vrijdag 14 feb.: ‹Engadeno›, voordracht door de heer H. Klünder (Duitsland).
- vrijdag 21 feb.: VLAAMSE AVOND: **Voordracht door de hr. Bob Cools, burgemeester van Antwerpen: ‹De visie van het Antwerpse stadsbestuur over het Esperanto›. Eerste in een reeks avonden met het Nederlands**

als voertaal, gericht naar een breed publiek.

- vrijdag 28 feb.: ‹Laborgrupoj›, zie onder.

Op 31 januari starten we met een nieuwe activiteit: ‹laborgrupoj› waarin we in aparte groepjes zullen werken rond bepaalde thema's. De bedoeling is om dit één keer per maand te organiseren. De verschillende keuzemogelijkheden worden later in de club aangekondigd.

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, ☎ (03) 234.34.00 ☺
Kantooruren: Van 9.00 tot 12.30 en van 13.30 tot 17.00 u.

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: De hr. Beckers, Rozenlaan 5, bus 1, 3950 Beringen. ☎ (011) 42 10 78.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo
Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t.h.v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, ☎ (02510) 31079. De groep is onafhankelijk.

BLANKENBERGE

Blankenbergse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: De heer Marmenout, Helm weg 7, 8300 Knokke-Heist 1, ☎ (050 60 55 35.

BODEGRAVEN

Stichting Esperanto bij het Onderwijs
Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141

BRUGGE

Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco" ☆
Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Claradreef 59, 8000 Brugge, ☎ (050) 33 19 81.
Bijeenkomsten: hebben plaats in „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge.

Rimarko: ĉiu kunveno komenciĝas je la 20a horo kaj daŭras ĝis la 22a h. Unu horo estas dediĉita al la ĉeftemo, alia horo al komunikoj, rimarkoj plej diversaj.
Unu dimanĉon matene (dato ankoraŭ fiksota) ni organizos, duan fojon, kunvenon por tiuj kiuj antaŭ tre multaj jaroj estis aktivaj gemembroj de nia grupo. Tio, laŭ deziro esprimita de multaj, kiuj, la unuan fojon, ne povis ĉeesti.

Bruĝa Grupo Esperantista, Reĝa Soc. ☆
Inlichtingen: Karlo Poupeye, Schepenbankstraat 50, 8310 Brugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep
Inlichtingen: De heer Marc Demonty, Missionarissenlaan 39, b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44
Bijeenkomsten: Iedere dinsdag van 18.15 tot 19.45 u.

Belga Esperantista Fervojista Asocio
Inlichtingen: de hr. de Sutter, Pijnbomenweg 4, 1180 Brussel.

Europees Esperantocentrum
Inlichtingen: Montoyerstraat 37, b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95 (antwoordapparaat).

DEN HAAG

NEA-Sekcio
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)
Inlichtingen: De hr. G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.

DEVENTER

NEA-Sekcio
Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, ☎ (05700) 18304.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DEURNE

Arbeidersesperantisten

Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635, b 2, 2100 Deurne, ☎ (03) 324 00 11.

Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel «Bisschoppenhof», Spanhovenstraat.

DIEMEN

Internacia Amikeco

Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 1112 JD Diemen ☎ (020) 909094.

EDEGEM

Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 uur in Aktiviteiten-Centrum „Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77.

Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in de bovenzaal van Pub Wembley, Sint-Pietersnieuwstraat.

GRONINGEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.

Bijeenkomsten: in het Wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, ☎ (050) 26.00.49.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, ☎ (050) 77.59.54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-Sekcio „Komprenado faras pacon"

Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 28.46.02.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.

Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

Programma:

- 6 jan.: Taalstudie (vertalingen in groep).
- 20 jan.: Voordracht: ‹La Interna Ideo› door A. Beckers.
- 3 feb.: Taalstudie (vertalingen in groep).
- 6 feb.: 1ste les Esperanto voor beginners.
- 13 feb.: 2de les Esperanto voor beginners.
- 17 feb.: woordmozaiek (spelen met letters en woorden) door A. Claesen)
- 19 feb.: 1ste les conversatiecursus.
- 20 feb.: 3de les Esperanto voor beginners.
- 26 feb.: 2de les conversatiecursus.

- 27 feb.: 4de les Esperanto voor beginners.
- 3 mrt.: Taalstudie (vertalingen in groep).
- 17 mrt.: liederen en gedichten door G. Schroeyers.

Aandacht:

Onze nieuwe cursussen, Esperanto voor beginners en de conversatiecursus, starten resp. op 6 februari en op 19 februari 1986, telkens pm 19.30 u. in het Cultureel Centrum in Hasselt.

Inschrijvingen liefst voor 20 januari 1986 bij:

Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25.34.67

of bij:

Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek.

De prijs voor iedere cursus afzonderlijk bedraagt 1000 fr. Wie voor beide cursussen tegelijker tijd inschrijft, betaalt slechts 1600 fr. In die prijs is alle cursusmateriaal inbegrepen.

HILVERSUM

NEA-Sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, ☎ (035) 43.320

FLE-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. M.Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo ☆

Inlichtingen: Mevr. Huybrechts, Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.

Bijeenkomsten: elke *derde* (niet meer de *laatste*) donderdag in het parochiecentrum van Heide.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo

Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01102) 1563.

Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 4335 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.

Programma:

- vrijdag 17 jan. om 19.30 u.: „Tsjechoslowakije en Hongarije" – lezing met diaś door Sally en Dies Krombeen bij Els de Morrœ, Kruitmolenlaan 31, Middelburg.
- vrijdag 21 feb. om 19.30 u.: „Gesproken krant" bij Sunja van Liere, Sperwerhof 16, Heinkenszand.

KORTRIJK

La Konkordo ☆

Inlichtingen: De hr. van Biervliet, Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11.

Bijeenkomsten: de eerste woensdag van iedere maand om 19.30 u. in de Jeugdherberg aan de Passionistenlaan.

LEEUWARDEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum. ☎ (058) 88.28.10.

Bijeenkomsten: donderdag om de 14 dagen om 15.00 uur in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 ☆

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (016) 20 14 53.

Bijeenkomsten: De tweede woensdag van de maanden september tot juli in het Cultureel Centrum, achter het conservatorium, Craenendonck, naast nr. 21, Leuven.

LIMBURG

Esperanto Limburg ☆

Inlichtingen: Justus Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, (011) 22.74.23.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.

Cursussen: Donderdag van 20 tot 22 u. in *Berimbau*, H. Speecqvest 17, 2800 Mechelen.

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of Sint-Hathe-

Tweemaandelijks tijdschrift
Vlaamse Esperantobond

Dumonata revuo
Flandra Esperanto-Ligo

Boekendienst

Libroservo

LIBROVERMETO

verantwoord. uitgever: E., D'Hondt Wilgstr. 25A
respondeca eldonanto : 9440 EREMBODEGEM - AALST

Jarkolekto - Jaargang n° 2 (6) nov. - dec. 1985

CLAUDE PIRON

Kiu ne konas la multlegatajn ĉu-librojn de Johán Valano? Valano (aŭ Balano) estas la pseŭdonimo de Claude Piron, belga aŭtoro, nun loĝanta en Svislando. Li naskiĝis en 1931 kaj lernis la Esperantan lingvon en 1945. Li estis tradukisto/protokolisto ĉe UN en Nov-Jorko kaj Monda Organizo pri Sano en Ĝenevo. Nuntempe li instruas en la psikologia kaj edukscienca fakultato de la Universitato en Ĝenevo.

Liaj poemoj aperis grandparte unue en Belga Esperantisto, poste ankaŭ en aliaj periodaĵoj. Krom policromanoj li verkis diversajn broŝurojn pri la interlingva problemo.

Membro de la Akademio de Esperanto (1979), li jam estis premiita en la Belartaj Konkursoj.

Valano estas amase legata kaj laŭdata. Li produktis arton per kiĉa materialo. Li prezentas vere aktualajn homtipojn kaj situaciojn en la malfacila mondo.

Li simple strekas la bildojn por konvene fluigi la rakonton. Sed li montras sufiĉe por ke la legantoj en la eŭropa kultura sfero rekonas sian mondparton kaj eĉ ekvidetu ion pri ĝiaj bazaj tensioj.

* * *

Malmalice (1977 - 59 p. - 21 cm)
La unua poemaro de la aŭtoro, rimarkinde matura kun kelkaj versteknikaj eksperimentoj.
Katalogprezo: 180 F FEL-prezo: nur 160 F

Ĉu vi kuiras ĉine? (1976 - 136 p. - 20 cm)
Ne temas pri kuirlibro, sed detektivromano, la unua en la tuta serio de la verkisto.
Katalogprezo: 527 F FEL-prezo: nur 500 F

Ĉu li bremsis sufiĉe? (1979 - 128 p. - 21 cm)
Originala krimromano en kiu la murdon esploras polica detektivo Karal Jano, protagonisto de Cu vi kuiras ĉine?
Katalogprezo: 280 F FEL-prezo: nur 224 F

Ĉu li venis trakosme? (1980 - 144 p. - 21 cm)
Ĉi tiu krimromano temas pri la eventuala ekzisto de personoj eksterteraj. La lasta paĝo de la romano klarigas, ĉu tiaj personoj ekzistas... Sed spionoj kaj murdoj abundas en tiu ĉi originala verko.
Katalogprezo: 470 F FEL-prezo: nur 360 F

Ĉu ni kunvenis vane? (1982 - 180 p. - 21 cm)
Detektivo Karal vojaĝas al Alma-Ato, kie okazas internacia konferenco, en kies kadro renkontiĝas ĉiaj malsamlandanoj kun malunuecaj interesoj. Iuj kunsidas, aliaj ekskursas, pliaj spionas kaj unu murdas...
Katalogprezo: 492 F FEL-prezo: nur 438 F

BESTELFORMULIER

VOOR LIDMAATSCHAPSBIJDRAGEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

Beste lezer,

Een heel jaar een schat aan informatie in of over het Esperanto: dat biedt ook in 1986 de Vlaamse Esperantobond. Om u de keuze uit de verschillende mogelijkheden gemakkelijker te maken, vindt u hieronder enkele nuttige wenken evenals een praktisch bestelformulier.

Mocht u nog een vraag hebben, dan zullen zowel de plaatselijke groepen als de bestuursleden van de Bond u graag helpen!

Enkele nuttige wenken

1. Leden of steunende leden van de Vlaamse Esperantobond (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift *Esperanto-Panorama*. Er wordt slechts één abonnement per adres geschonken. Bovendien krijgen zij de *Membromarkfolio* van UEA, dat recht geeft op het gebruik van de „Delegita Reto" in het Jaarboek. Deze lidmaatschapszegels kunnen de leden verkrijgen bij de plaatselijke groep of bij FEL. Om een persoonlijk exemplaar van het *Jaarboek* te krijgen, moet men het apart bestellen (zie 6).
2. Bij een familiaal lidmaatschap is iedereen lid die op hetzelfde adres woont. Er wordt echter slechts één tijdschrift per adres verzonden.
3. Een lid van de Vlaamse Esperantobond is automatisch ook gewoon lid van de plaatselijke groep. Jongeren tot 26 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA). Zij krijgen gratis het tijdschrift *Jongeren Esperanto-nieuws*. Ook steunende leden krijgen dat tijdschrift.
4. Een lid van de Wereld-Esperantobeweging (UEA) krijgt de *Boekenlijst* met 3 000 titels van verkrijgbare werken. Indien je niet ouder bent dan 26 krijg je ook *Kontakto* erbij. Steunende leden (d.i. leden van de zgn. „Societo Zamenhof") krijgen dezelfde voordelen, maar helpen de wereldbeweging op een bijzondere manier. Het *Jaarboek* van UEA moet apart worden besteld (zie 6).
5. Schenkingen vanaf 1 000 fr. aan de Vlaamse Esperantobond zijn voor de belastingen aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Schenkers van 1 250 fr. of meer krijgen gratis hun lidmaatschap, zowel van FEL als van UEA, met de tijdschriften *Esperanto-Panorama*, *Esperanto* en het *Jaarboek* van UEA. Voor jongeren is er bovendien *Kontakto* en *JEN*.

... over onze tijdschriften

6. Het *Jaarboek* van UEA moet voortaan apart worden besteld. Het is alleen verkrijgbaar voor leden van UEA.
7. Het jaarboek van MONATO — *La Jaro 1986* — is een zakagenda met een schat aan informatie over landen, vreemde munten, feestdagen in het buitenland enz.
8. *Esperanto-Panorama* is een Nederlandstalig tijdschriftje over Esperanto en taalproblematiek. Het kost 120 fr., maar leden van FEL krijgen het gratis.
9. *Informilo* is het kaderblad van FEL en FLEJA, in het Esperanto, met informatie over de werking.
10. *Jongeren Esperanto-Nieuws* (JEN) is het jonge broertje van *Panorama*. Het geeft in het Nederlands informatie over Esperanto en taalproblematiek, vooral dan toegespitst op jongeren. Het kost 150 fr., maar leden van FLEJA krijgen het gratis.
11. *Esperanto* is een internationaal tijdschrift in het Esperanto, uitgegeven door UEA, over de Esperantocultuur. Aanbevolen voor iedereen die meer dan een elementaire kennis van de taal heeft.
12. *Kontakto* is het neusje van de zalm voor beginnelingen. Eenvoudige teksten over allerlei onderwerpen. Tweemaandelijks.
13. *Monato* is de „Knack" of de „Spectator" van het Esperanto: een tijdschrift over actualiteit, cultuur, wetenschap, sport enz. Er verschijnen 12 nummers van 32 blz. per jaar.
14. *Heroldo de Esperanto* gaat over de Esperantobeweging, net zoals *Esperanto*, maar op een eenvoudiger niveau.

... over boeken en cursussen

15. *Esperanto, wat kan ik dáármee doen?* is uitermate interessant voor iedereen die zich nog wat onwennig voelt in de Esperantobeweging. Een schat aan actuele informatie. Zowel in het Nederlands als in het Esperanto verkrijgbaar.
16. Voor wie nog Esperanto moet leren: *Esperanto Programita*, een cursus voor zelfstudie met platen of cassette en onze *Correspondentiecursus* waar de leerling door een persoonlijk leraar wordt begeleid. Een extra woordenboek van 320 fr. is steeds aan te bevelen.
17. *Esperanto-gramatiko* door Dr. P. Kempeneers. Beknopte maar zeer overzichtelijke grammatica met het Nederlands al voertaal, voor wie reeds noties heeft van woord- en zinsontleding.
18. *Tra la labirinto de la gramatiko* door F. Faulhaber. Zeer uitgebreide Esperantogrammatica, in het Nederlands. Gaat ook uitgebreid in op de begrippen onderwerp, werkwoord enz.

BESTELFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAPSBIJDRAGEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

Opzenden aan (rechtstreeks of via een plaatselijke groep):
VLAAMSE ESPERANTOBOND

1986

Frankrijklei 140
2000 ANTWERPEN
☎ (03) 234 34 00

Om de registratie van uw lidmaatschap en van de gevraagde tijdschriften en boeken gemakkelijker te maken, verzoeken we u één letter per vakje in te vullen.

Uw lidmaatschapscode: [.]

Familienaam: [ ]

Voornaam: [ ]

Straat, nummer: [ ]

Postnummer: [ ]

Stad: [ ]

Groep [(2)]: [ ]

Geboortedatum: [ ]

Beroep: [ ]

Telefoon: [ ]

Andere personen op hetzelfde adres die wensen lid te worden:

Familienaam: [ ]

Voornaam: [ ]

Geboortedatum: [ ]

Beroep: [ ]

Familienaam: [ ]

Voornaam: [ ]

Geboortedatum: [ ]

Beroep: [ ]

Familienaam: [ ]

Voornaam: [ ]

Geboortedatum: [ ]

Beroep: [ ]

LIDMAATSCHAP, TIJDSCHRIFTEN EN BOEKEN: TOTAAL

Nationale lidmaatschapsbijdragen:			
(jp) f	- gewone leden [1,2,3]	.... x 200 fr.	....
	- familiaal lidmaatschap[2]	1 x 600 fr.	....
(p) s	- steunende leden van FEL [1]	.... x 500 fr.	....
(jp) f	- levenslang lidmaatschap[1]	.... x 5000 fr.	....
(j) d	- steunende leden van FLEJA [3]	.... x 500 fr.	....
Internationale lidmaatschapsbijdragen (UEA):			
u	- gewone leden [4]	.... x 200 fr.	....
zu	- steunende leden (Societo Zamenhof) [4]	.... x 3000 fr.	....
Schenkingen:			
(pjeu)	- Ik schenk de volgende som:		....
b	- aan de Vlaamse Esperantobond[5]		....
g	- aan mijn plaatselijke groep[5]		....
Jaarboeken:			
jl 86	- Jaarboek van UEA[6]	.... x 300 fr.	....
a 86	- La Jaro 1986[7]	.... x 120 fr.	....
Abonnementen:			
p 86	- Esperanto-Panorama[8]	.... x 120 fr.	....
i 86	- Informilo[9]	.... x 150 fr.	....
j 86	- Jongeren Esperanto-Nieuws (JEN)[10]	.... x 150 fr.	....
e 86	- Esperanto[11]	.... x 375 fr.	....
k 86	- Kontakto[12]	.... x 375 fr.	....
m 86	- Monato[13]	.... x 960 fr.	....
h 86	- Heroldo de Esperanto[14]	.... x 580 fr.	....
Enkele boeken en cursussen:			
t	- Tra la labirinto de la gramatiko[18]	.... x 245 fr.	....
v	- Esperanto-gramatiko[17]	.... x 85 fr.	....
x	- Esperanto, wat kan ik dáármee doen?[15]	.... x 95 fr.	....
x	- Esperanto, kion mi povas fari per tio?[15]	.... x 95 fr.	....
y	- Esperanto Programita, met platen[16]	.... x 780 fr.	....
y	- Esperanto Programita, met cassette[16]	.... x 780 fr.	....
t	- Correspondentiecursus met cassette[16]	.... x 1200 fr.	....
w	- Woordenboek[16]	.... x 320 fr.	....
		Totaal	....

☐ Dit totaal betaal ik aan de bovenvermelde groep en ik bezorg dit formulier ook aan hem.

☐ Dit totaal betaal ik aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, en ik zend dit formulier aan hetzelfde adres. Ik betaal die som vandaag op rekening nr. 402-5510531-55.

☐ Gelieve deze bestelling (behalve de boeken en cursussen) als een constante bestelling te beschouwen. Gelieve ervoor te zorgen dat mijn bank of het Bestuur der Postchècques automatisch ieder jaar in november betaalt. Ik kan te allen tijde deze constante bestelling herroepen.

* Al deze prijzen inclusief BTW en verzendingskosten.

Ĉu ŝi mortu trafike? (1982 - 92 p. - 21 cm)
Priseksa kaj prikrima fantaziaĵo. La psikologia kaj fiziologia problemo de unu el la klientoj de psikologino Ĝoja, edzino de Jano Karal, estas seksorgano de 48 centimetroj. Lia polica problemo estas tio, ke kelkaj virinoj murdiĝas penetrite de ĝuste tiom longa objekto.
Katalogprezo: 355 F FEL-prezo: nur 316 F

La studo "Esperanto: ĉu eùropa aù azia lingvo?" jam estas tradukita en la anglan, germanan kaj nederlandan lingvojn:

Esperanto: een europese of aziatische taal? (1979 - 36 p. 21 cm)
Katalogprezo: 100 F FEL-prezo: nur 78 F

Gerda malaperis! (1983 - 48 p. - 21 cm)
Ĉi tiu estas ne nur legolibro, sed samtempe Esperanto-kurso. Ĝi enhavas plenan aventur-romaneton, kies lingvaĵo fariĝas pli riĉa iom post iom dum la daùro de la rakonto.
Katalogprezo: 72 F FEL-prezo: nur 60 F

* * *

Ni staras antaù la Zamenhof Tago, kiu estas ankaù la
LIBRO-TAGO
Eĉ se vi mem ne interesiĝas pri aĉeto de libro, vi certe havas geamikojn, feliĉigeblajn per donaco de libro!

La libroservo de FEL atendas viajn donacajn mendojn!
Antaùdankon nome de viaj geamikoj kaj de nia Libroservo.

Ni ankaù deziras al vi kaj al viaj familianoj

ĜOJAN KRISTNASKON kaj FELIĈAN kaj PROSPERAN NOVJARON.

ALVOKO AŬKCIO

Ni jam ricevis multajn donacojn por nia aŭkcio, sed... por organizi tian aferon, ni nepre bezonas pli multe da aĵoj! Se vi trovis en via hejmo por vi ne-interesajn aĵojn, ne nepre Esperantaĵojn, kiuj povas interesi aliulojn, telefonu al ni kaj ni zorgos pri la transporto de ĉiuj viaj donacoj.

* * *

VORTARETO - WOORDENBOEKJE LA KOMENCANTO

Finfine nia vortareto eldoniĝis! Ne temas pri konkurenco de la Prisma vortaro, sed pri dudirekta vortareto (Esp - Ned kaj Ned - Esp) de la vortoj el la lernolibro "La Komencanto" de P. C. De Bruyn. La vortareto ankaŭ enhavas la afiksojn kaj korelativojn. Tre taŭga helpilo por kursanoj, kiuj studas laŭ La Komencanto.
Eldonis La Pioniro Aalst - 45 p. - mimeo - 29 cm
Katalogprezo: 80 F FEL-prezo: nur 50 F

* * *

Ne forgesu niajn KANDELOJn: okaze de la festoj ni oferas al vi kandelojn kun surpresita teksto: Ĝojigan Kristnaskon! aŭ Feliĉan Novjaron!

La malgranda kandelo (2 cm dika kaj 18 cm longa) kostas nur po 20 F.
La granda (4,5 cm dika kaj 40 cm longa) nur po 100 F

SURPRIZU VIAJN GEKONATOJN PER TIU ĈI ORIGINALA DONACO !

* * *

Baldaŭ aperos la dua serio da novaj paĝoj de la MANLIBRO POR ESPERANTO-AKTIVULOJ. Ne forgesu renovigi vian abonon se vi jam posedas la bazan verkon!!
Prezo por la dua serio: 695 F (konto 402 - 5510531 - 55 de Vlaamse Esperanto-bond - 2000 Antwerpen, kun la mencio "Manlibro por Esperanto-Aktivuloj").

brandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN
Esperanto-Klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM
Esperanto-Grupo Merkurio
Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200.

FLE-Afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, ☎ (010) 19.82.01.
Bijeenkomsten: iedere donderdag, Brabantsestraat 12. Eventueel telefoneren tussen 20 en 22 u.

SAT-Rondo
Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 80.69.64.

ST.-NIKLAAS
Esperantogroep St.-Niklaas ☆
Inlichtingen: de hr. Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.33.88 of de hr. Gerard Baeyens, ☎ (03) 772.57.42.

TIENEN
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

TILBURG
Esperanto Tilburg
Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.

TURNHOUT
Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.

WILRIJK
Esperantogroep Wilrijk ☆
Inlichtingen: de hr. Roger de Schepper, Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05

WIJLRE
Esperantogroep Marnolando
Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, ☎ (04450) 1248.
Bijeenkomsten: zaterdags middags.

ZAANSTREEK
Esperanto-Centrum
Inlichtingen: postbus 433, 1500 EK Zaandam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

ESPERANTO, JE VRAAGT MAAR...

Reeds in een aantal nummers van onze vorige jaargang publiceerden wij fragmenten uit het zeer interessante boek van Claude Piron *Esperanto, je vraagt maar* (1). Hier weer een reeks vragen waar Piron, gediplomeerd psycholoog en vertaler, zijn eigen antwoord op geeft.

Sommigen vinden Esperanto lelijk. Wat antwoord je daarop?
Dit is een kwestie van smaak. Taalkundig is er niets lelijks: wat voor een Fransman lelijk klinkt, kan voor een Zweed of een Pool welluidend overkomen. Klanken die in een taal onbeschaafd of onestetisch klinken, zijn beschaafde klanken in een andere taal. Sommige beginnelingen zullen wel het Esperanto radbraken, maar dat komt omdat ze de taal onvoldoende beheersen. Als je echter luistert naar mensen die vlot Esperanto spreken of je hoort eens liederen zingen en gedichten voordragen, dan valt je op, hoe mooi Esperanto kan klinken.

De spelling, gebaseerd op de Slavische talen, lijkt voor sommige westerlingen wel vreemd. Maar als men een Latijnse spelling zou aannemen, waarin de *c* bijvoorbeeld nu eens als *s* dan weer als *k* gelezen wordt, dan zou deze spelling voor Slavische volkeren vreemd lijken. Een woord als "fysisch" lijkt voor hen zeker lelijk door de ingewikkeldheid van de spelling. De *y* en de *i* klinken immers beide als *i*. De *s* lees je als *z*, terwijl de *sch* als *s* wordt uitgesproken met twee overbodige letters: *c* en *h*. Het Esperanto-woord "fizika" daarentegen is duidelijk en eenvoudig. De schoonheid ervan ligt in de eenvoud van de spelling.

Taalschoonheid kun je trouwens van buitenaf niet benaderen. Om de ware schoonheid te ontdekken moet je doordringen tot de taal zelf. Heel wat Griekse namen als Herodotos, Euripides, Aischylos kunnen vreemd lijken. Ze komen slechts tot hun recht in de Griekse teksten zelf en maken deel uit van de Griekse cultuur.

Woorden als *patrino* voor "moeder" of *virino* voor "vrouw" ergeren me vreselijk. Ik heb het gevoel dat vrouwelijke woorden er eigenlijk mannelijk uitzien.
Als men zou zeggen "broerin" in plaats van "zuster", dan zou je dat ook ergeren. Dit komt natuurlijk omdat het Nederlands twee verschillende woorden heeft: broer en zuster. Spaans daarentegen kent hiervoor de woorden *hermana* en *hermano*. *Hermana* is dus in het Spaans gewoon het vrouwelijk van *hermano*. Trouwens in het Nederlands zeg je ook gewoon "boer" en "boerin", "leeuw" en "leeuwin". Alles is een kwestie van gewoonte. "Vaderin" zou niet schokkender zijn dan "boerin", als we het zo hadden geleerd. Als de wortel *vir* in *virino* je ergert, denk dan eens aan het Engels *woman* voor "vrouw", waarin toch ook het woord *man* zit. Gelukkig beschikt de mens over een groot aanpassingsvermogen. Dit vermogen verrijkt de mens psychologisch en cultureel. Men leert afstand doen van zijn vooroordelen en openstaan voor de uitdrukkingsmogelijkheden in andere talen.

Het Esperanto heeft een accusatiefvorm. Is dit geen nodeloze complicatie?
Het is moeilijk hierop in enkele zinnen te antwoorden. Over dit probleem werd geschreven in een artikel getiteld "*Structures linguistiques et accusatif*". In het kort kunnen we zeggen, dat de accusatief in hoge mate bijdraagt tot de soepelheid van de woordorde. Door de toevoeging van een – n kan men een lijdend voorwerp immers gemakkelijk vooraan plaatsen, zonder dat een verwarring met het onderwerp ontstaat.

Dat vrouwelijke woorden op –o eindigen vind ik toch kras. Voor mij is de uitgang –o mannelijk, –a vrouwelijk.
Ook weer een kwestie van gewenning. In het zuiden van Frankrijk zou je niet door die 'mannelijke' –o geërgerd worden. In het Provençaals of het Occitaans wordt immers het vrouwelijk gekenmerkt door de uitgang –o! Het meesterwerk van Mistral "Mireille" heeft als oorspronkelijke titel *Mirèio*. In het Provençaals klinkt "de Provence" als *La Prouvènço*. Misschien ken je het liedje *"Débat ma fénestro"* (Onder mijn raam). Het woord *fénestro* in het Occitaans heeft precies dezelfde vorm als in het Esperanto, op het accent na. Omgekeerd duidt de –a in het Latijn dikwijls een mannelijke persoon aan. Iedereen kent wel woorden als *agricola* (landbouwer).

Hoeveel tijd heb je nodig om Esperanto te leren?
De tijd die je nodig hebt, hangt af van de leeftijd, van taalkundige voorkennis, methode, intellectuele gaven, motivatie en lesritme. Daarom schat men de tijd die je werkelijk nodig hebt om Esperanto grondig te leren op 6 maanden tot 1 jaar. Meertaligen leren het gemakkelijk op 1 maand, anderen op 3 maand. Hoe dan ook: begrijpen en lezen gaat wel vlugger dan spreken, omdat spreken enige oefening vereist. De ideale leeftijd ligt tussen 12 en 20 jaar.

Wat is de beste methode?
Alles hangt van de persoon af. Sommigen werken liever alleen, anderen geven de voorkeur aan het klasverband. Een methode die dikwijls goede resultaten oplevert, is een cursus per briefwisseling. In sommige steden komen mensen samen om in groep Esperanto te leren. Dit leren in groep werkt stimulerend. Steeds vaker komt het voor, dat weekeinden georganiseerd worden om de taal te leren of om de taalkennis te perfectioneren. Tijdens de zomercursussen gaat het onderwijs gepaard met een aangenaam verblijf in een prettige omgeving. In franstalige landen bestaan zulke zomercursussen: in Zwitserland in het *Centre culturel espérantiste* (Case postale 771, CH-2301 La Chaux-de-Fonds) en in Frankrijk in het *Château de Grésillon* (M. Ciret, route de la Boulerie, Le Vieil Baugé, F-49150 Baugé).

Bestaan er scholen waar kinderen Esperanto leren?
Ja, maar in de meeste landen hangt dit af van het persoonlijke initiatief van een leerkracht. Het enige land waar Esperanto onderwezen wordt als tweede vreemde taal, is Hongarije. Maar ook in Bulgarije gaat men daarmee bij wijze van proef van start. Ook wordt het onderwezen in een aantal universiteiten, o.m. in Aix-en-Provence en Clermont-Ferrand.

Bestaat er een technische woordenschat in het Esperanto?
Jazeker. Esperanto bestaat nu bijna een eeuw. Mensen uit de meest verscheidene vakgebieden hebben de taal aanvaard. Als specialisten elkaar ontmoeten of elkaar schrijven, hebben ze als vanzelf een technische woordenschat in het leven geroepen. Volledig is deze technische en wetenschappelijke woordenschat natuurlijk niet, maar het Esperanto staat veel verder dan bijv. het Swahili, de officiële taal van Tanzania. Bovendien is het Esperanto soepel genoeg om aan nieuwe behoeften te voldoen en ten gepasten tijde nieuwe woorden te scheppen. Denk maar eens aan de *Duden* in het Esperanto, om het bestaan van een wetenschappelijk Esperanto aan te tonen.

Esperanto heeft dus alle kwaliteiten. Waarom wordt het dan niet officieel aanvaard?
Het zijn de politici die de officiële beslissingen nemen. Om een onderwerp grondig uit te diepen, heb je tijd en geduld nodig. Nu zijn politici zeer bezige mensen, die geen tijd hebben om het Esperantodossier eens grondig in te studeren. Daarom lopen de politici met de alom bekende vooroordelen rond, doordat ze niet voldoende geïnformeerd zijn.

Esperanto, je vraagt maar, verkrijgbaar bij alle goede boekhandels onder bestelnummer ISBN 90-91205-01-0 of rechtstreeks bij de uitgever, Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, tegen 100 fr. of 5,75 gulden (ledenprijs 89 fr.).

De heer M. Lenders uit Weert gaat dit keer met een boekenbon van 200 frank (ca. 12 gulden) lopen. Hartelijk proficiat! Ook u kunt een boekenbon winnen als u geregeld knipsels over Esperanto of taalproblematiek aan ons opzendt!

Er zijn tolken en tolken

Het is in Nederland maar droevig gesteld met de straftolken, dat zijn tolken die voor justitie en politie werken. Dat bericht alleszins het Nederlandse weekblad Elsevier. Volgens dat weekblad spreekt de helft van de tolken de taal maar heel gebrekkig. Er zouden zelfs tolken zijn die niet eens tot tien kunnen tellen. De reden ligt voor de hand: dergelijke tolken moeten meerderjarig zijn en een bewijs van goed gedrag en zeden kunnen voorleggen. Verder stelt de wet in Nederland geen eisen.

‹Geen wonder dat een rechercheur, die een kennis heeft, net terug van vakantie uit Spanje, wel eens zo iemand voor een tolkenklusje laat komen›, aldus nog Elsevier.

(Gazet van Antwerpen, 30 aug. 1985)

Gand en Malines

„Où est Gand, monsieur?" Deze vraag stelde een duidelijk verontruste Waalse „TTB-dag"-deelnemer aan een duidelijk verraste treinwachter. Een vraag die net op tijd kwam, want de trein stond vertrekkensklaar in Gent-Sint-Pieters. De treinwachter reageerde snel, liet de vrouw uitstappen en vertelde dat Gand het Frans is voor Gent...

Enkele uren later moest een (andere) treinwachter iemand vertellen dat het station „Malines" niet bestaat. De man was al twee keer in Mechelen gestopt zonder te weten dat hij in Malines was.

Beide voorvallen zijn een warm pleidooi voor het gebruik van de eigenlijke naam. In Wallonië moet men Mechelen, Antwerpen, Gent enz. aanduiden in Nederlandstalig België Namur, Liège, Mons, Bastogne, Waremme enz.

(Gazet van Antwerpen, 7 okt. 1985)

Bomba sexualis

In het toeristische Brugge kan men voortaan ook in het Latijn worden rondgegidst. De Westvlaamse gidsenkring heeft in overleg met de internationale vereniging „Societas Latina", die geledingen heeft over de hele wereld, beslist gidsbeurten in het Latijn te organiseren.

Naar verluidt studeren steeds meer mensen deze taal en stellen sommige groepen het op prijs in deze dode taal in Brugge te worden rondgeleid. Geen gemakkelijke opdracht voor de gidsen want in het Romeinse Latijn zijn geen middeleeuwse begrippen opgenomen. In dat geval zoekt de gids zijn heil in het Latijn van de humanisten. Zijn er dan nog moeilijkheden, dan kan men zijn toevlucht zoeken in andere Romaanse talen.

Zo wordt een pilsje een „Cervesia" en een dame blanche een „Mulier Alba". Een stripteaseuse wordt een „Bomba Sexualis", al lijkt ons dat wat al te letterlijk vertaald.

(Het Volk, 25 okt. 1985)

1887-1987
Esperanto en socialisme

Naar aanleiding van twee lezersbrieven in verband met „verengelsing", hier de reactie van iemand die tracht Esperanto in de praktijk te beoefenen en het in alle kringen van de arbeidersbeweging bekend te maken. De vraag is niet of wij pro of contra Engels of om het even welke (grote) taal zijn, maar wel of wij ons niet moeten verdedigen tegen een imperialisme dat zich van zo'n grote taal bedient. Dat gebeurt niet enkel om onze huiskamer via radio en TV dagelijks en ongevraagd met tingeltangel te overspoelen, maar vooral om een illustere „way of life" in te lepelen en op te leggen.

Kortom, de taal is slechts middel om hegemonie te verwerven en te behouden. In een brief staat ook dat Esperanto de verwachtingen niet heeft ingelost. Eerlijk toegegeven: noch via de neutrale beweging in het algemeen, noch meer speciaal in de schoot van de arbeidersbeweging (waar een internationale taal toch best gebruikt zou kunnen worden), heeft Esperanto een aardverschuiving verwekt. Die toestand geldt meer in het bijzonder ook voor België. Toch zal zelfs J. Kempen willen aanvaarden dat het wel paradoksaal is zich als internationalist op alle terreinen van de arbeidersbeweging te begeven, behalve op dat van de taal: hét communicatiemiddel bij uitstek. Precies hij zou moeten weten dat de strijd voor Esperanto parallel loopt met de strijd voor socialisme en democratie.

Als er ooit één taal het bindmiddel onder alle mensen zal zijn op weg naar een betere maatschappij – vanzelfsprekend samen met economische, politieke en sociale hervormingen – dan is het de taal van Zamenhof, waarover Tolstoj, Gorkij, Jean Jaurès, F. Jonas, Tito en Kamiel Huysmans zich samen met zovele anderen lovend hebben uitgelaten. Maar ondertussen hebben wij, mensen van alle linkse strekkingen, de verdomde plicht niet achter te blijven op de deftige burgerluitjes, die het belang van een internationale taal wél hebben ingezien. Een taal die neutraal, gemakkelijk aan te leren, welluidend, praktisch bruikbaar en democratisch van inslag is.

(De Morgen, 29 okt. 1985)

Verenigde Staten kampen met „onuitsprekelijk" taalprobleem.

Het in onbruik raken van het Engels als de officiële Amerikaanse voertaal heeft een zo grote vlucht genomen, dat zelfs politici en immigranten die daar zelf hun steentje aan hebben bijgedragen, de ontwikkelingen niet meer kunnen bijhouden. In de meeste grote steden is tweetaligheid al zo ingeburgerd, dat elke vorm van oppositie hiertegen discriminerend wordt gevonden. Een burgemeester uit New Jersey, die volhield dat het Amerikaans-Engels „de eerste taal" was voor de handel in de stad en alle andere talen slechts een ondersteunende functie hadden, kreeg te maken met protesterende Puertoricaanse groepen. Zij klaagden dat de uitlating van de burgemeester beledigend was en hun beperkte in hun vrijheid van meningsuiting. Ten minste 29 procent van de plaatselijke bevolking was immers van Latijns-Amerikaanse, Spaanse of Portugese afkomst. De organisatie voor de burgerrechten in New Jersey klaagde de burgemeester aan wegens discriminatie.

Overal in de VS doen zich dergelijke conflicten voor. Het voorstel om door middel van een grondwetswijziging het Engels tot enige officiële taal van Amerika uit te roepen, lijkt steeds minder gehoor te vinden. Zelfs bij de politici die staten met een overwegend „Engelse" achtergrond vertegenwoordigen.

Vooral de vele nieuwe Spaanstalige immigranten in Florida en Californië, die trots zijn op hun eigen taal en cultuur, staan achter de tweetalige beweging. De immigranten van Europese afkomst, die al veel langer in de VS wonen en Engels hebben moeten leren om iets te kunnen bereiken, ergeren zich echter aan dit „vertroetelen" van hun Latijns-Amerikaanse collega's. Dit verhevigt de concurrentie en vijandigheid tussen de verschillende groepen immigranten.

(Het Binnenhof, 2 nov. 1985)

Naar de Esperantocongressen voor 1 fr. per kilometer? Bel voor meer informatie naar onze reisdienst, tel. (053) 77 44 97.

„Lightpoint-monument"

Het deed me veel genoegen te zien, dat dr. J. Voogd in de krant van 31 juli een gegrond ongunstig oordeel uitsprak over het Eindhovense plan voor een „Lightpoint-monument„. Dr. Voogd maakt o.a. bezwaar tegen de niet-Nederlandse naam. En over die naam wilde ik het graag even hebben. Die kon bij de makers van het plan natuurlijk geen Nederlandse zijn! Wat dacht u? Lichtpunt-monument? Verbeeld je! Nee hoor, daar kun je niet mee aankomen! Het moest Engels zijn.

Dus werd het Lightpoint-monument. Zo stond het in het eerste bericht over het plan. Mijn oog viel al direct over dat koppelteken. Geen ontwikkeld Engelsman zou hier een koppelteken plaatsen. Ook zouden ze Monument (met een hoofdletter) schrijven. De naam was dus zoals in zo vele gevallen: *English made in Holland.*

Maar ook het woord „lightpoint" kwam me onbekend voor. Ik heb al meer dan een halve eeuw de Engelse taal beoefend, o.a. als correspondent, leraar en opleider voor de akte Engels m.o. A, Engels beëdigd vertaler, taalkundig corrector.

Maar je kunt nooit weten. Dus raadpleegde ik de Concise Oxford Dictionary (het gezaghebbende woordenboek voor student en maataschappij); z'n grote broer, de 2delige Shorter Oxford Dictionary; Harrap's Standard French and English Dictionary, die geeft: „point of light"; de 2delige Webster's International Dictionary; the American Heritage Dictionary of the English Language. In geen van deze grote werken wordt het gewraakte woord vermeld!

Maar ja, u weet wel: Koning, keizer, admiraal... Engels kennen we allemaal.

(Eindhovens Dagblad, 14 aug. 1985)

Tolk: „Hij zeggen nee"

Het PvdA-Kamerlid Aad Kosto vindt dat er een wet moet komen waarin kwaliteitseisen worden gesteld aan tolken die vreemdelingen bijstaan in strafzaken en bij politieverhoren. Hij stelde dit voor in het debat over de justitiebegroting voor 1986.

Kosto vertelde dat hem een aantal klachten had bereikt over de kwaliteit van mensen die als tolk optreden. „Om te beginnen is er in nogal wat gevallen sprake van tolken die de neiging hebben de rol van de ondervragende politie-ambtenaar over te nemen. Verder is er nogal eens twijfel of een tolk, ook al is hij bonafide, de juridische taal wel voldoende doorgrondt. En dan is er ook de twijfel zonder meer", aldus Kosto.

Om dit laatste te illustreren bracht hij het volgende voorbeeld te berde: „Onlangs vertelde een officier van justitie mij over een langdurige dialoog tussen een verdachte en een tolk, in een taal die voor de officier en de rechter niet te doorgronden was. Na uitvoerige tekstuitwisseling en heftige gebaren, waaronder veel geknik, werd door de rechter aangedrongen op vertaling. Waarop de tolk alles samenvatte met de woorden: Hij zeggen nee".

(Het Binnenhof, 6 nov. 1985)

Hier spreekt men Stellingwerfs

Het gemeentebestuur van het Friese Weststellingwerf wil dat het Nedersaksisch dialect, het Stellingwerfs, op de 18 openbare scholen in de gemeente wordt ingevoerd.

Het is de bedoeling dat het dialect niet verplicht wordt maar als facultatief vak op de lessenrooster verschijnt. De kosten die voortvloeien uit de invoering van het dialect zijn voor rekening van de gemeente, aangezien het rijk hiervoor geen vergoeding heeft.

Het gemeentebestuur is ook van plan hierover binnenkort overleg te plegen met de buurgemeente Ooststellingwerf, waar eveneens Stellingwerfs wordt gesproken.

In Friesland is momenteel naast het Nederlands ook het Fries een verplicht vak. Weststellingwerf vormt met een ontheffing voor twee jaar tot 1987 echter een uitzondering op deze regel, omdat daar niet het Fries, maar het Stellingwerfs wordt gesproken. Ook in een aantal andere gemeenten, op de grens van de provincies Overijssel, Friesland en Drente, is dat het geval.

(Gazet van Antwerpen, 1 okt. 1985)

Er rijdt een stukje zekerheid met je mee...

TURISMA SERVO

Hotels boeken en trein- of vliegtuigbiljetten bestellen kan iedereen, maar... Maar wat de Vlaamse Esperantobond te bieden heeft, durven we gerust uniek noemen: *alle mogelijke reizen* (van zaken- tot privé- en wereldreizen), waarbij we bovendien nog te tijd nemen om een programma-op-maat uit te stippelen - *vakantiewoningen* in gans Europa - overnachtingen in het hotel van je keuze en dat in gans de wereld - trein-, boot- of vliegtuigreizen - enzovoort, kortom alles wat je kan dromen wanneer je op reis gaat! Zelfs wanneer je gaat reizen in „Esperantujo" staan we klaar om al je wensen (nu ja, de meeste dan toch...) te vervullen en eventueel contacten te leggen met esperantisten in verre landen.

Over de service en de kwaliteit mag je gerust zijn, want wij werken samen met Vlaanderens grootste toeristenvereniging, de Vlaamse Toeristenbond. Dus van zekerheid gesproken...

Wanneer je op reis gaat met eigen wagen of op een andere manier, neem dan een Europech-verzekering: als de auto niet meer kan rijden komen we hem ophalen met inzittenden erbij of we sturen wisselstukken op of ... nu ja, te veel om op te sommen. De prijs: reeds vanaf 1390 fr. Voor die prijs kun je een heel jaar lang overal in Europa rondreizen.

Neem een stukje zekerheid mee op reis...

Al deze diensten zijn gratis voor leden van de Vlaamse Esperantobond. Neem contact op. Wij staan steeds bereid, en bovendien steun je ons financieel!

Vlaamse Esperantobond, Turisma Servo, Wilgstraat 25 A, 9440 Erembodegem; tel.: (053) 77 44 97. ■

Wenst u voortdurend op de hoogte te blijven van de nieuwe Esperantoboeken? Neem dan een gratis abonnement op *Librovermeto*, een maandelijks tijdschriftje met recensies over romans, gedichtenbundels, stripverhalen enz. U krijgt het op eenvoudig verzoek bij de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen.